

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΑΑΔΕ

Ανεξάρτητη Αρχή
Δημοσίων Εσόδων

ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΝ

**ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ
1. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ
ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΥΣΙΟΛΟΓΙΟΥ
ΤΜΗΜΑΤΑ Α', Β'**

Ταχ. Δ/νση : Χανδρή 1 & Θεσσαλονίκης
Ταχ. Κώδικας : 18346, Μοσχάτο
Τηλέφωνο : 2104802283
Email : defk@aaade.gr
Url : www.aaade.gr

Αθήνα, 23 Φεβρουαρίου 2024

Ο. 3010

ΠΡΟΣ Ως πίνακας διανομής

**2. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΑΜΕΣΗΣ
ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ
ΤΜΗΜΑΤΑ Α', Β'**

Ταχ. Δ/νση : Καρ. Σερβίας 10
Ταχ. Κώδικας : 10184, Αθήνα
Τηλέφωνα : 2103375312, 2103376316
Email : deaf@aaade.gr
Url : www.aaade.gr

**3. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΝ ΚΑΙ
ΕΠΙΣΤΡΟΦΩΝ
ΤΜΗΜΑ Α', Β'**

Ταχ. Δ/νση : Πανεπιστημίου 20
Ταχ. Κώδικας : 10672, Αθήνα
Τηλέφωνο : 210- 3635963
210- 3635044
Email : dideisep@aaade.gr
Url : www.aaade.gr

Θέμα: «Κοινοποίηση των διατάξεων των άρθρων 23, 33, 42, 54, 55, 56 και 58 του ν. 5087/2024 (Α' 25) «Ενίσχυση της πρότυπης κτηνοτροφίας, ρυθμίσεις για την αλιεία και τις υδατοκαλλιέργειες, διατάξεις για τη φυτοϋγεία, τα βιοκτόνα προϊόντα και την ποιότητα τροφίμων, διατάξεις για την τόνωση της αγροτικής ανάπτυξης και άλλες επείγουσες διατάξεις».

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Α) ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

Κοινοποίηση των διατάξεων των άρθρων 23, 33, 42, 54, 55, 56 και 58 του ν. 5087/2024 με τίτλο «Ενίσχυση της πρότυπης κτηνοτροφίας, ρυθμίσεις για την αλιεία και τις υδατοκαλλιέργειες, διατάξεις για τη φυτοϋγεία, τα βιοκτόνα προϊόντα και την ποιότητα τροφίμων, διατάξεις για την τόνωση της αγροτικής ανάπτυξης και άλλες επείγουσες διατάξεις».

Β) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Κοινοποίηση των διατάξεων των κάτωθι άρθρων του ν. 5087/2024:

Άρθρο 23: «Είσπραξη και απόδοση προστίμων- Προσθήκη άρθρου 34Δ στον ν. 2147/1952»

Άρθρο 33: «Αφορολόγητο, ακατάσχετο και ανεκχώρητο ενισχύσεων που χορηγούνται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων - Προσθήκη περ. ε) στην παρ. 1 του άρθρου 47 ν. 5035/2023»

Άρθρο 42: «Μεταβίβαση στον Δήμο Νεάπολης - Συκεών ακινήτων για την ανέγερση σχολικής μονάδας»

Άρθρο 54: «Απαλλαγή από τον Ενιαίο Φόρο Ιδιοκτησίας Ακινήτων 2024 των ακινήτων πληγέντων από φυσικές καταστροφές - Αντικατάσταση παρ. 6, τροποποίηση παρ. 7 και κατάργηση παρ. 7Η άρθρου 3 ν. 4223/2013»

Άρθρο 55: «Καταβολή του Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 8 ν. 4223/2013»

Άρθρο 56: «Χρόνος υποβολής της δήλωσης στοιχείων ακινήτων - Τροποποίηση περ. α' παρ. 3 άρθρου 23 ν. 3427/2005»

Άρθρο 58: «Έναρξη ισχύος»

Γ) ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Το άρθρο 23 αφορά στην προσθήκη άρθρου 34Δ στο ν. 2147/1952 σχετικά με την είσπραξη και απόδοση προστίμων κατόπιν επιβολής διοικητικών κυρώσεων για την προστασία της φυτοϋγείας.

Το άρθρο 33 αφορά στην προσθήκη περ. ε) στην παρ. 1 του άρθρου 47 του ν. 5035/2023 (Α' 76) περί αφορολόγητου, ακατάσχετου και ανεκχώρητου ενισχύσεων που χορηγούνται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Το άρθρο 42 αφορά στη μεταβίβαση της κυριότητας άνευ ανταλλάγματος δημόσιων ακινήτων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και ακινήτων της «ΚΤΙΡΙΑΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ Α.Ε.» στον Δήμο Νεάπολης - Συκεών της Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας για την ανέγερση σχολικής μονάδας, χωρίς την καταβολή οιασδήποτε φόρου ή τέλους.

Το άρθρο 54 αφορά στις απαλλαγές από τον ΕΝΦΙΑ, ακινήτων τα οποία βρίσκονται σε περιοχές που κηρύχθηκαν σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης λόγω φυσικών καταστροφών καθώς και στην απαλλαγή από τον ΕΝΦΙΑ και για το έτος 2024 των ακινήτων που βρίσκονται σε περιοχές της Περιφέρειας Αττικής και Περιφερειακής Ενότητας Κορινθίας, τις οποίες έπληξαν οι πυρκαγιές της 23ης και 24ης Ιουλίου 2018.

Το άρθρο 55 αφορά στην αύξηση των μηνιαίων δόσεων καταβολής του ΕΝΦΙΑ.

Το άρθρο 56 αφορά στην τροποποίηση της καταληκτικής προθεσμίας υποβολής των δηλώσεων στοιχείων ακινήτων.

Το άρθρο 58 αφορά στην έναρξη ισχύος του κοινοποιούμενου νόμου.

Με την παρούσα κοινοποιούνται οι διατάξεις των άρθρων 23, 33, 42, 54, 55, 56 και 58 του ν. 5087/2024 (Α' 25) για ενημέρωση και εφαρμογή, ως ακολούθως :

Άρθρο 23: Είσπραξη και απόδοση προστίμων- Προσθήκη άρθρου 34Δ στον ν. 2147/1952

Με το άρθρο 23 του κοινοποιούμενου νόμου, στο ν. 2147/1952 (Α' 155) προστίθεται άρθρο 34Δ με τίτλο «Είσπραξη και απόδοση προστίμων», στις παρ. 1, 2, 3 και 4 του οποίου ορίζονται τα εξής:

«1. Η παρακολούθηση της διαδικασίας υλοποίησης των αποφάσεων επιβολής προστίμων και της πορείας αποπληρωμής και είσπραξής τους διενεργείται από την οικονομική υπηρεσία της αρχής έκδοσης της σχετικής απόφασης.

2. Η αποπληρωμή του προστίμου εντός εξήντα (60) ημερών από την επίδοση της απόφασης επιβολής προστίμου, συνεπάγεται έκπτωση τριάντα τοις εκατό (30%).

3. Τα πρόστιμα που επιβάλλονται κατά το άρθρο 34Β, αποτελούν έσοδα του Κεντρικού Ταμείου Γεωργίας και Κτηνοτροφίας, όταν οι μη συμμορφώσεις διαπιστώνονται από τους αρμόδιους υπαλλήλους φυτοϋγειονομικών υπηρεσιών των Περιφερειακών Ενοτήτων και των αρμοδίων υπηρεσιών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Τα πρόστιμα που διαπιστώνονται από τους αρμόδιους υπαλλήλους δασικών φυτοϋγειονομικών υπηρεσιών αποτελούν πράσινο πόρο και αποδίδονται στο Πράσινο Ταμείο με την ένδειξη «Ειδικός Φορέας Δασών».

4. Τα διοικητικά πρόστιμα που επιβάλλονται, εισπράττονται σύμφωνα με τον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ν. 4978/2022, Α' 190), με τη σύνταξη χρηματικού καταλόγου από τη βεβαιούσα αρχή και με αναφορά της αρχής, υπέρ της οποίας κατατίθενται και αποδίδονται. Για την είσπραξη των προστίμων υπέρ του Ταμείου Γεωργίας και Κτηνοτροφίας μέσω των Δημόσιων Οικονομικών Υπηρεσιών εκδίδεται απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών σύμφωνα με τον ν. 4270/2014 (Α' 143).»

Άρθρο 33: Αφορολόγητο, ακατάσχετο και ανεκχώρητο ενισχύσεων που χορηγούνται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων - Προσθήκη περ. ε) στην παρ. 1 του άρθρου 47 του ν. 5035/2023

Με το άρθρο 33 του κοινοποιούμενου νόμου προστίθεται περ. ε) στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 47 του ν. 5035/2023 (Α' 76), περί αφορολόγητου, ακατάσχετου και ανεκχώρητου των ενισχύσεων από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, ως εξής:

«ε) Οι ενισχύσεις που χορηγούνται βάσει του Κανονισμού (ΕΕ) 717/2014 της Επιτροπής της 27ης Ιουλίου 2014 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας στους τομείς της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας (L 190), στους αλιείς που επλήγησαν από την κακοκαιρία «Daniel» που εκδηλώθηκε από την 4η Σεπτεμβρίου 2023 έως και την 8η Σεπτεμβρίου 2023».

Άρθρο 42: Μεταβίβαση στον Δήμο Νεάπολης - Συκεών ακινήτων για την ανέγερση σχολικής μονάδας.

Με την παρ. 1 του άρθρου 42 του κοινοποιούμενου νόμου ορίζεται ότι: «1. Για την ανέγερση της σχολικής μονάδας του 1ου Επαγγελματικού Λυκείου Συκεών μεταβιβάζεται άνευ

ανταλλάγματος στον Δήμο Νεάπολης - Συκεών της Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, η κυριότητα: α) των δημόσιων ακινήτων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με αριθμούς τεμαχίων διανομής αα) 2380ζ με στοιχεία «18, 19, 20, 21, 22, 23, 13, 14, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 18» εμβαδού 3.204,38 τ.μ., αβ) 2389β με στοιχεία «43, 44, 51, 50, 52, 53, 43», εμβαδού 81.06 τ.μ. και αγ) 2390δ με στοιχεία «46, 47, 48, 49, 50, 51, 46», εμβαδού 184,94 τ.μ., και β) των ακινήτων της «ΚΤΙΡΙΑΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ Α.Ε.», με στοιχεία: βα) «1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 1» εμβαδού 1.070,07 τ.μ., βα) «10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 10» εμβαδού 3.151,37 τ.μ. και βγ) «32, 33, 34, 35, 49, 32» εμβαδού 1.173,38 τ.μ., όπως εμφανίζονται στο Τοπογραφικό Διάγραμμα 2/2023 σε κλίμακα 1:500 του Δήμου Νεάπολης Συκεών, το οποίο προσαρτάται ως Παράρτημα στον παρόντα, εντός του Οικοδομικού Τετραγώνου Γ359 του Δήμου Νεάπολης - Συκεών. Το παρόν αποτελεί τίτλο μεταγραφής στο Υποθηκοφυλακείο και εγγραφής στο Κτηματολογικό Γραφείο, κατά παρέκκλιση κάθε διάταξης, χωρίς την καταβολή οιοδήποτε φόρου ή τέλους.».

Με την παρ. 2 του ίδιου άρθρου ορίζεται ότι «2. Με μέριμνα του Δήμου Νεάπολης - Συκεών, εντός ενός (1) μηνός από την έναρξη ισχύος του παρόντος, προσκομίζεται ο παρών νόμος. Η μεταγραφή/καταχώρηση της μεταβίβασης του παρόντος γίνεται με αίτηση του ειδικά εξουσιοδοτημένου από το Δημοτικό Συμβούλιο Δημάρχου ή δικηγόρου, η οποία δεν υπόκειται σε κανένα τέλος.».

Με την παρ. 3 του ίδιου άρθρου ορίζεται ότι «3. Αν εντός πέντε (5) ετών από την κήση της κυριότητας των εν λόγω ακινήτων, δεν εκπληρωθεί ο σκοπός της μεταβίβασης, με αιτιολογημένη απόφαση: α) του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, και β) του Διοικητικού Συμβουλίου της «ΚΤΙΡΙΑΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ Α.Ε.», οι οποίες αποτελούν τίτλο μεταγραφής στο Υποθηκοφυλακείο και εγγραφής στο Κτηματολογικό Γραφείο, ανακαλείται η μεταβίβαση της κυριότητας των ανωτέρω ακινήτων, χωρίς την καταβολή οιοδήποτε φόρου ή τέλους.».

Άρθρο 54: Απαλλαγή από τον Ενιαίο Φόρο Ιδιοκτησίας Ακινήτων 2024 των ακινήτων πληγέντων από φυσικές καταστροφές - Αντικατάσταση παρ. 6, τροποποίηση παρ. 7 και κατάργηση παρ. 7Η άρθρου 3 ν. 4223/2013.

Με την παρ. 1 του άρθρου 54 του κοινοποιούμενου νόμου αντικαθίσταται η παρ. 6 του άρθρου 3 του ν. 4223/2013 (Α' 287), περί απαλλαγών από τον ΕΝΦΙΑ, στην παρ. 7 του ίδιου άρθρου προβλέπεται απαλλαγή και για το έτος 2024, και οι παρ. 6 και 7 διαμορφώνονται ως εξής:

«6. Σε περιοχές, οι οποίες από την 1η Ιουλίου 2023 και εφεξής, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας έχουν κηρυχθεί σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας λόγω σεισμού, πυρκαγιάς ή πλημμύρας, απαλλάσσονται από τον Ε.Ν.Φ.Ι.Α. του έτους εντός του οποίου επήλθε η καταστροφή και των δύο (2) επόμενων ετών, ως εξής:

α) Τα κτίρια, μετά του αναλογούντος οικοπέδου, που έχουν αποδεδειγμένα καταστεί επικινδύνως ετοιμόρροπα ή έχουν ολοσχερώς καταστραφεί ή υποστεί ζημίες, οι οποίες τα καθιστούν προσωρινά ακατάλληλα για χρήση, εφόσον οι ιδιοκτήτες τους είναι κάτοχοι Πρωτοκόλλου Αυτοψίας Επικινδύνως Ετοιμόρροπου Κτηρίου ή Δελτίου Επανελέγχου ή Έκθεσης Αυτοψίας, της Γενικής Γραμματείας Αποκατάστασης Φυσικών Καταστροφών και Κρατικής Αρωγής του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, σύμφωνα με τα οποία το κτίριο έχει χαρακτηρισθεί επικίνδυνο ή προσωρινά ακατάλληλο για χρήση και εφόσον αυτά εκδίδονται έως και ένα (1) έτος μετά τη συντέλεση της φυσικής καταστροφής, αν κατά τον

κρίσιμο χρόνο η κυριότητα ή τα λοιπά εμπράγματα δικαιώματα στο ακίνητο ανήκουν στον υπόχρεο σε φόρο για τα έτη αυτά.

β) Τα αγροτεμάχια και τα κτίσματα επί αυτών που ευρίσκονται σε περιοχές που επλήγησαν, εφόσον οι ιδιοκτήτες είναι κάτοχοι βεβαίωσης καταστροφής από τα κατά τόπους αρμόδια Τμήματα Αγροτικής Ανάπτυξης και Ελέγχων (Τ.Α.Ε.Ε.) των Αποκεντρωμένων Υπηρεσιών της Γενικής Διεύθυνσης Αποκεντρωμένων Δομών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, που εκδίδεται έως και έξι (6) μήνες μετά τη συντέλεση της φυσικής καταστροφής, αν κατά τον κρίσιμο χρόνο η κυριότητα ή τα λοιπά εμπράγματα δικαιώματα στο ακίνητο ανήκουν στον υπόχρεο σε φόρο για τα έτη αυτά. Τα Τ.Α.Ε.Ε. εκδίδουν την ως άνω βεβαίωση, αφού λάβουν τα οικεία στοιχεία των αγροτεμαχίων που έχουν εκτιμηθεί ως κατεστραμμένα από τον Οργανισμό Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων.

Η απόφαση του Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας της παρ. 1 κοινοποιείται στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.).

Για τη χορήγηση της απαλλαγής υποβάλλεται αίτηση για το έτος εντός του οποίου επήλθε η καταστροφή στη Φορολογική Διοίκηση από τον δικαιούχο, η οποία ισχύει και για τα δύο (2) επόμενα έτη. Η αίτηση δύναται να υποβάλλεται και μέσω της ψηφιακής πλατφόρμας «arogi.gov.gr». Εφόσον, μετά τη χορήγηση της απαλλαγής, διαπιστωθεί ότι δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις χορήγησής της, ο φόρος βεβαιώνεται και καταβάλλεται εφάπαξ μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του επόμενου από την πράξη βεβαίωσης μήνα, εντόκως, σύμφωνα με το άρθρο 54B του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4987/2022, Α' 206).

7. Ειδικά για τα έτη 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023 και 2024 απαλλάσσονται τα ακίνητα που ευρίσκονται σε περιοχές της Περιφέρειας Αττικής και της Περιφερειακής Ενότητας Κορινθίας, τις οποίες έπληξαν οι πυρκαγιές της 23ης και 24ης Ιουλίου 2018, εφόσον οι ιδιοκτήτες τους είναι κάτοχοι Δελτίου Επανελέγχου ή Έκθεσης Αυτοψίας ή Πρωτοκόλλου Αυτοψίας Επικινδύνως Ετοιμόρροπου Κτηρίου του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, που έχουν εκδοθεί έως και τις 31.12.2020 και κατά τον κρίσιμο χρόνο η κυριότητα ή τα λοιπά εμπράγματα δικαιώματα στο ακίνητο ανήκαν στον υπόχρεο σε φόρο για τα έτη αυτά. Για τα έτη 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023 και 2024 απαλλάσσονται από τον ΕΝ.Φ.Ι.Α. τα δικαιώματα επί του συνόλου της ακίνητης περιουσίας των θανόντων εξαιτίας των πυρκαγιών του προηγούμενου εδαφίου.».

Με την παρ. 2 του άρθρου 54 του κοινοποιούμενου νόμου ορίζεται ότι αιτήσεις απαλλαγής από τον ΕΝΦΙΑ που υποβλήθηκαν στην ψηφιακή πλατφόρμα «arogi.gov.gr» πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος, θεωρούνται ως νομίμως υποβληθείσες.

Με την παρ. 3 του ίδιου άρθρου καταργείται από την έναρξη ισχύος της, την 28^η Ιουλίου 2023, η παρ. 7H του άρθρου 3 του ν. 4223/2013, περί απαλλαγών από τον ΕΝΦΙΑ.

Άρθρο 55: Καταβολή του Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 8 ν. 4223/2013.

Με την παρ. 1 του άρθρου 55 του κοινοποιούμενου νόμου στην παρ. 1 του άρθρου 8 του ν. 4223/2013, περί καταβολής του ΕΝΦΙΑ, αυξάνεται ο αριθμός των μηνιαίων δόσεων του πρώτου εδαφίου, προστίθεται νέο δεύτερο εδάφιο, και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Ο ΕΝ.Φ.Ι.Α. καταβάλλεται σε έως δώδεκα (12) ισόποσες μηνιαίες δόσεις, καθεμιά από τις οποίες δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δέκα (10) ευρώ, και από τις οποίες η πρώτη δόση καταβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του μήνα έκδοσης της πράξης προσδιορισμού φόρου, εφόσον η πράξη προσδιορισμού φόρου εκδοθεί μέχρι τις 15 του μήνα

αυτού, άλλως μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του επόμενου μήνα από την έκδοση της πράξης προσδιορισμού φόρου, οι δε επόμενες δόσεις μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα κάθε επόμενου μήνα και η τελευταία δόση καταβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του Φεβρουαρίου του επόμενου έτους.

Ειδικά για τον ΕΝ.Φ.Ι.Α. του έτους 2024, ο φόρος καταβάλλεται σε έντεκα (11) ισόποσες μηνιαίες δόσεις, εκ των οποίων η πρώτη καταβάλλεται μέχρι και την 30ή Απριλίου 2024.

Ειδικά για τον ΕΝ.Φ.Ι.Α. έτους 2022, εφόσον η πράξη διοικητικού προσδιορισμού του φόρου εκδοθεί μέχρι και την 20ή Μαΐου 2022, η πρώτη δόση καταβάλλεται μέχρι και την 31η Μαΐου 2022.

Ειδικά για το έτος 2014, η τελευταία δόση καταβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του Φεβρουαρίου του έτους 2015. Εφόσον η πράξη προσδιορισμού του φόρου έχει εκδοθεί μέχρι και την 31η Ιουλίου 2014, η πρώτη δόση καταβάλλεται μέχρι και την 30ή Σεπτεμβρίου 2014.

Ποσά φόρου μέχρι ένα (1) ευρώ δεν βεβαιώνονται και δεν είναι απαιτητά.

Ειδικά για το έτος 2015, εφόσον η πράξη προσδιορισμού του φόρου έχει εκδοθεί μέχρι και την 26η του μηνός Οκτωβρίου 2015, η πρώτη δόση καταβάλλεται μέχρι και την 30ή του μηνός Οκτωβρίου 2015. Η τελευταία δόση καταβάλλεται μέχρι και την τελευταία εργάσιμη ημέρα του μηνός Φεβρουαρίου του έτους 2016.

Ειδικά για το έτος 2016 η πρώτη δόση καταβάλλεται μέχρι και την 30ή Σεπτεμβρίου 2016 και η τελευταία μέχρι και την 31η Ιανουαρίου 2017.

Ειδικά για το έτος 2017 η πρώτη δόση καταβάλλεται μέχρι και την 29η Σεπτεμβρίου 2017 και η τελευταία μέχρι και την 31η Ιανουαρίου 2018.

Ειδικά για το έτος 2018, εφόσον η πράξη προσδιορισμού του φόρου εκδοθεί εντός του Σεπτεμβρίου 2018, η πρώτη δόση καταβάλλεται μέχρι και την 30ή Σεπτεμβρίου 2018.

Ειδικά για το έτος 2019, εφόσον η πράξη προσδιορισμού του φόρου εκδοθεί μέχρι τη 16η Σεπτεμβρίου 2019, η πρώτη δόση καταβάλλεται μέχρι και την 30ή Σεπτεμβρίου 2019.

Ειδικά για το έτος 2020, ο Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α.) καταβάλλεται σε έξι (6) ισόποσες μηνιαίες δόσεις. Η πρώτη και η δεύτερη δόση δύνανται να καταβληθούν μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του μηνός Οκτωβρίου 2020 και καθεμιά από τις επόμενες, μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα των τεσσάρων (4) επόμενων μηνών.

Ειδικά για το έτος 2021, ο Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α.) καταβάλλεται σε έξι (6) ισόποσες μηνιαίες δόσεις. Η πρώτη και η δεύτερη δόση δύνανται να καταβληθούν μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του μηνός Οκτωβρίου 2021 και καθεμιά από τις επόμενες, μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα των τεσσάρων (4) επόμενων μηνών.».

Με την παρ. 2 του άρθρου 55 του κοινοποιούμενου νόμου ορίζεται ότι: «η παρ. 1 ισχύει από την έναρξη ισχύος του παρόντος.».

Άρθρο 56: Χρόνος υποβολής της δήλωσης στοιχείων ακινήτων - Τροποποίηση περ. α' παρ. 3 άρθρου 23 ν. 3427/2005.

Με το άρθρο 56 του κοινοποιούμενου νόμου στην περ. α' της παρ. 3 του άρθρου 23 του ν. 3427/2005 (Α' 312), περί υποβολής δήλωσης στοιχείων ακινήτων, α) το πρώτο εδάφιο τροποποιείται ως προς την καταληκτική ημερομηνία υποβολής της δήλωσης στοιχείων ακινήτων, β) προστίθεται τρίτο εδάφιο, και η περ. α' διαμορφώνεται ως εξής:

«α. Για τη σύσταση, απόκτηση και κάθε άλλη μεταβολή στα δικαιώματα της παρ. 1, ο υπόχρεος σε υποβολή δήλωσης στοιχείων ακινήτων υποβάλλει αυτήν μέχρι και την 31η Ιανουαρίου του επόμενου έτους από την ημέρα της σύστασης, απόκτησης και κάθε άλλης

μεταβολής στα παραπάνω δικαιώματα, πλην της κληρονομικής διαδοχής, για την οποία ο φορολογούμενος υποχρεούται σε υποβολή δήλωσης στοιχείων ακινήτων μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του επόμενου μήνα της λήξης της προθεσμίας αποποίησης της κληρονομίας. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών δύναται να παρατείνεται η προθεσμία του προηγούμενου εδαφίου.

Ειδικά για το έτος 2024, η δήλωση του πρώτου εδαφίου υποβάλλεται μέχρι και την 8η Μαρτίου 2024.»

Άρθρο 58: Έναρξη ισχύος

Με το άρθρο 58 του κοινοποιούμενου νόμου ορίζεται ότι η ισχύς του αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ήτοι 16.2.2024), εκτός αν ορίζεται ειδικότερα.

Συνημμένα:

Απόσπασμα του ΦΕΚ Α΄ 25/16.02.2024 (άρθρα 23, 33, 42, 54, 55, 56 και 58 του ν. 5087/2024).

**Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΤΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗΣ ΑΡΧΗΣ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΙΤΣΙΛΗΣ**

259

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

16 Φεβρουαρίου 2024

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 25

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 5087

Ενίσχυση της πρότυπης κτηνοτροφίας, ρυθμίσεις για την αλιεία και τις υδατοκαλλιέργειες, διατάξεις για τη φυτοϋγεία, τα βιοκτόνα προϊόντα και την ποιότητα τροφίμων, διατάξεις για την τόνωση της αγροτικής ανάπτυξης και άλλες επείγουσες διατάξεις.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ ΜΕΡΟΣ Α': ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

Άρθρο 1 Σκοπός

Άρθρο 2 Αντικείμενο

ΜΕΡΟΣ Β': ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩ- ΤΟΓΕΝΗ ΤΟΜΕΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α': ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΟΜΑΔΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ ΣΤΑΥ- ΛΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΒΟΣΚΗΣΙΜΩΝ ΓΑΙΩΝ

Άρθρο 3 Προσθήκη ορισμών για κτηνοτροφία - Προσθήκη περ. 10, 11 και 12 στο άρθρο 1 του ν. 4056/2012

Άρθρο 4 Ομαδικός χώρος σταλισμού - Προσθήκη άρθρου 6Ε στον ν. 4056/2012

Άρθρο 5 Εξουσιοδότηση για τους ομαδικούς χώρους σταλισμού - Προσθήκη παρ. 8 στο άρθρο 15 του ν. 4056/2012

Άρθρο 6 Παρατάσεις προθεσμιών κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 14 και παρ. 3 άρθρου 17α ν. 4056/2012

Άρθρο 7 Διαδικασία εκπόνησης διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 3 ν. 4351/2015

Άρθρο 8 Προθεσμία εκπόνησης, υποβολής και έγκρισης διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 4 ν. 4351/2015

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β': ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΑ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΑ

Άρθρο 9 Συμβούλιο Εξέτασης Αλιευτικών Προσφυγών - Προσθήκη άρθρου 13Α στον Αλιευτικό Κώδικα

Άρθρο 10 Δυνατότητα άσκησης αλιευτικής προσφυγής - Αντικατάσταση άρθρου 14 Αλιευτικού Κώδικα

Άρθρο 11 Απόφαση του Συμβουλίου Εξέτασης Αλιευτικών Προσφυγών - Προσθήκη άρθρου 14Α στον Αλιευτικό Κώδικα

Άρθρο 12 Ειδικότερες διατάξεις για την επιβολή κυρώσεων - Τροποποίηση άρθρου 11 Αλιευτικού Κώδικα

Άρθρο 13 Μεταβατικές διατάξεις για τις διοικητικές κυρώσεις και τις αλιευτικές προσφυγές - Προσθήκη άρθρου 11Α στον Αλιευτικό Κώδικα

Άρθρο 14 Καταργούμενες διατάξεις - Κατάργηση παρ. 5 και 6 άρθρου 9 ν. 2040/1992

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ': ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΩΝ ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ

Άρθρο 15 Τουριστική αξιοποίηση βοηθητικών σκαφών υδατοκαλλιέργειας - Τροποποίηση περ. β) παρ. 1 άρθρου 175 ν. 4070/2012

Άρθρο 16 Δυνατότητα άσκησης αλιευτικού τουρισμού από βοηθητικά σκάφη υδατοκαλλιέργειας - Τροποποίηση παρ. 3 άρθρου 177 ν. 4070/2012

Άρθρο 17 Κυρώσεις επί μισθωτικών παραβάσεων - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 7 ν. 4282/2014

Άρθρο 18 Ίδρυση, επέκταση και μετεγκατάσταση μονάδων εντός Περιοχών Οργανωμένης Ανάπτυξης Υδατοκαλλιέργειών - Αντικατάσταση παρ. 3 άρθρου 17 ν. 4282/2014

Άρθρο 19 Κυρώσεις επί παράβασης προθεσμίας ανανέωσης έγκρισης ίδρυσης μονάδας υδατοκαλλιέργειας - Τροποποίηση περ. γ) παρ. 1 άρθρου 23 ν. 4282/2014

ΜΕΡΟΣ Γ': ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΦΥΤΟΥΓΕΙΑ, ΤΑ ΒΙΟΚΤΟΝΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α': ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΦΥΤΟΥΓΕΙΑΣ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ Ν. 2147/1952

Άρθρο 20 Διοικητικές κυρώσεις στον τομέα της φυτοϋγείας - Αντικατάσταση άρθρου 34α ν. 2147/1952

Άρθρο 21 Μέθοδος υπολογισμού επιβαλλόμενων προστίμων - Προσθήκη άρθρου 34β στον ν. 2147/1952

Άρθρο 22 Διαδικασία επιβολής διοικητικών κυρώσεων - Προσθήκη άρθρου 34γ στον ν. 2147/1952

Άρθρο 23 Είσπραξη και απόδοση προστίμων - Προσθήκη άρθρου 34δ στον ν. 2147/1952

Άρθρο 24 Ποινικές κυρώσεις - Αντικατάσταση άρθρου 35 ν. 2147/1952

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β': ΕΛΕΓΧΟΣ ΒΙΟΚΤΟΝΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ Ν. 721/1977

Άρθρο 25 Εξουσιοδοτική διάταξη - Τροποποίηση άρθρου 14 ν. 721/1977

Άρθρο 26 Προσθήκη των βιοκτόνων προϊόντων αρμοδιότητας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων στις εξαιρέσεις εφαρμογής του ν. 721/1977 - Αντικατάσταση περ. ε) άρθρου 26 ν. 721/1977

Άρθρο 27 Προσθήκη προϊόντων στο πεδίο εφαρμογής του ν. 721/1977 - Προσθήκη περ. 10) στο άρθρο 30 του ν. 721/1977

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ': ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Άρθρο 28 Ρυθμίσεις για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές - Προσθήκη άρθρου 4Α στον ν. 4792/2021

Άρθρο 29 Σύσταση Σχολής Επαγγελματιών Κρέατος Κρήτης

Άρθρο 30 Αρμοδιότητες των Γενικών Διευθύνσεων Κτηνιατρικής, Τροφίμων και Γεωργίας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 23 ν. 4691/2020

ΜΕΡΟΣ Δ': ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α': ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΞΕΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ ΤΩΝ ΑΚΡΑΙΩΝ ΚΑΙΡΙΚΩΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ

Άρθρο 31 Ρυθμίσεις θεμάτων του Οργανισμού Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων σχετικά με τις ζημιές που προκλήθηκαν λόγω των πυρκαγιών Ιουλίου - Αυγούστου 2023 και των πλημμυρών Σεπτεμβρίου 2023

Άρθρο 32 Ρυθμίσεις θεμάτων του Οργανισμού Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων αναφορικά με αποζημιώσεις ζημιών έτους 2023

Άρθρο 33 Αφορολόγητο, ακατάσχετο και ανεκχώρητο ενισχύσεων που χορηγούνται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων - Προσθήκη περ. ε) στην παρ. 1 του άρθρου 47 του ν. 5035/2023

Άρθρο 34 Εξουσιοδοτική διάταξη για την ειδική εισφορά στο γάλα - Τροποποίηση παρ. 4 άρθρου 13 ν. 3698/2008

Άρθρο 35 Υγειονομική ταφή ζώων
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β': ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Άρθρο 36 Προϋποθέσεις για την εγκατάσταση μονάδων Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας σε Γεωργική Γη Υψηλής Παραγωγικότητας - Τροποποίηση περ. α) παρ. 6 άρθρου 56 ν. 2637/1998

Άρθρο 37 Επικαιροποίηση ορισμού αγροτικής εκμετάλλευσης - Τροποποίηση περ. δ) παρ. 1 άρθρου 2 ν. 3874/2010

Άρθρο 38 Ρυθμίσεις για τις Ομάδες Παραγωγών - Προσθήκη άρθρου 2Α στον ν. 3874/2010

Άρθρο 39 Παράταση προθεσμίας προσαρμογής των καταστατικών των Αγροτικών Συνεταιρισμών - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 36 ν. 4673/2020

Άρθρο 40 Ρυθμίσεις για τους επιθεωρητές - ελεγκτές της Διεύθυνσης Οικονομικών Ελέγχων Επιθεώρησης και

Συνεργατισμού του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

Άρθρο 41 Εκκαθάριση δαπανών για ελέγχους των Περιφερειών

Άρθρο 42 Μεταβίβαση στον Δήμο Νεάπολης - Συκεών ακινήτων για την ανέγερση σχολικής μονάδας

Άρθρο 43 Απόδοση ενισχύσεων σε κληρονόμους - Προσθήκη άρθρου 47Α στον ν. 5035/2023

Άρθρο 44 Ψηφιακή πλατφόρμα αιτήσεων υπαγωγής ακίνητης περιουσίας στον ν. 4061/2012 - Προσθήκη άρθρου 2Α στον ν. 4061/2012

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ': ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΡΩΘΜΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ ΚΑΙ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Άρθρο 45 Ρυθμίσεις για το μητρώο ελεγκτών - επαγγελματιών επενδυτικών σχεδίων Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

ΜΕΡΟΣ Ε': ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α': ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ Ν. 1474/1984

Άρθρο 46 Πόλεις ίδρυσης περιφερειακών παραρτημάτων Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 5 ν. 1474/1984

Άρθρο 47 Πειθαρχικά παραπτώματα μελών του Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος - Τροποποίηση άρθρου 16 ν. 1474/1984

Άρθρο 48 Πειθαρχικά όργανα Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος - Τροποποίηση άρθρου 17 ν. 1474/1984

Άρθρο 49 Καταργούμενες διατάξεις
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β': ΑΓΡΟΤΙΚΑ ΤΜΗΜΑΤΑ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΩΝ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ Ν. 4497/2017

Άρθρο 50 Σκοπός Επιμελητηρίων - Τροποποίηση άρθρου 62 ν. 4497/2017

Άρθρο 51 Ίδρυση αγροτικών τμημάτων στα Επιμελητήρια - Τροποποίηση άρθρου 67 ν. 4497/2017

Άρθρο 52 Εκπροσώπηση των αγροτικών τμημάτων Επιμελητηρίων στο Διοικητικό Συμβούλιο - Τροποποίηση παρ. 3 άρθρου 69 ν. 4497/2017

Άρθρο 53 Σύσταση ηλεκτρονικού μητρώου αγροτών - Εξουσιοδοτική διάταξη

ΜΕΡΟΣ ΣΤ': ΑΛΛΕΣ ΕΠΕΙΓΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 54 Απαλλαγή από τον Ενιαίο Φόρο Ιδιοκτησίας Ακινήτων 2024 των ακινήτων πληγέντων από φυσικές καταστροφές - Αντικατάσταση παρ. 6, τροποποίηση παρ. 7 και κατάργηση παρ. 7Η άρθρου 3 ν. 4223/2013

Άρθρο 55 Καταβολή του Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 8 ν. 4223/2013

Άρθρο 56 Χρόνος υποβολής της δήλωσης στοιχείων ακινήτων - Τροποποίηση περ. α' παρ. 3 άρθρου 23 ν. 3427/2005

Άρθρο 57 Χορήγηση οικονομικής ενίσχυσης για τη στήριξη του τουρισμού της νήσου Ρόδου - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 99 ν. 5079/2023

ΜΕΡΟΣ Ζ': ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ

Άρθρο 58 Εναρξη ισχύος
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΑΡΘΡΟΥ 42

μόδια κατά τόπο φυτογειονομική αρχή έλαβε αποδεδειγμένα γνώση των αποτελεσμάτων των ανωτέρω ελέγχων.

ε) Οι εκθέσεις της περ. δ) κοινοποιούνται στον ενδιαφερόμενο, σύμφωνα με τα άρθρα 47 έως 57 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999, Α' 97), με την υπόμνηση στο σώμα αυτών του δικαιώματος του θιγόμενου να υποβάλλει τις απόψεις του μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την κοινοποίηση της έκθεσης ή του πρακτικού, ενώπιον της Διεύθυνσης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ή της Διεύθυνσης Προστασίας Δασών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, αν τον έλεγχο διεξήγαγαν οι κατά τόπον αρμόδιες δασικές υπηρεσίες των αποκεντρωμένων διοικήσεων.

2. Τα πρόστιμα του άρθρου 34Α επιβάλλονται με απόφαση των αρμοδίων οργάνων των Υπουργείων Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ή Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ύστερα από εισήγηση της Διεύθυνσης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής ή της Διεύθυνσης Προστασίας Δασών, κατά περίπτωση, οι οποίες και συντάσσουν την εισήγησή τους, έχοντας λάβει υπόψη την εισήγηση της υπηρεσίας που διεξήγαγε τον έλεγχο και συνέταξε την έκθεση ελέγχου.

3. Ανάλογα με την απόφαση επιβολής προστίμου της παρ. 2, ο θιγόμενος μπορεί να καταθέσει ένσταση στη Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ή στη Διεύθυνση Προστασίας Δασών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, μέσα σε δέκα (10) εργάσιμες ημέρες από την κοινοποίησή της. Αν δεν ασκηθεί η ένσταση του πρώτου εδαφίου μέσα στην προθεσμία των δέκα (10) ημερών, η απόφαση επιβολής προστίμου της παρ. 2 καθίσταται οριστική και άμεσα εκτελεστή.

Για την εξέταση των ενστάσεων συνίσταται στα ως άνω Υπουργεία, τριμελής επιτροπή, η οποία συγκροτείται με απόφαση του αρμόδιου κατά περίπτωση Υπουργού, με την οποία καθορίζονται η σύνθεση και ο τρόπος λειτουργίας της, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

4. Οι επιτροπές της παρ. 3 συνέρχονται ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου τους και εισηγούνται στο αρμόδιο όργανο του κατά περίπτωση Υπουργείου, μετά από εξέταση της νομιμότητας και της ουσίας των ενστάσεων, την ακύρωση εν όλω ή εν μέρει ή την τροποποίηση της απόφασης επιβολής προστίμου ή την απόρριψη της ένστασης. Η απόφαση του αρμόδιου οργάνου επί της ένστασης είναι οριστική, ανέκκλητη και άμεσα εκτελεστή και κοινοποιείται επί αποδείξει στον ενδιαφερόμενο, σύμφωνα με τα άρθρα 47 έως 57 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας. Η άσκηση ένστασης της παρούσας και η προθεσμία για την άσκησή της, όπως επίσης και η άσκηση προσφυγής, κατά τον Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, εναντίον της αποφάσεως επιβολής προστίμου, δεν αναστέλλουν την εκτέλεσή της.

5. Για την εξέταση των ενστάσεων προϋπόθεση είναι η υποβολή παραβόλου, ποσού ίσου με το δέκα τοις εκατό (10%) της αξίας του προστίμου που έχει επιβληθεί. Το παράβολο κατατίθεται στο Κεντρικό Ταμείο Γεωργίας και Κτηνοτροφίας, ή στο Πράσινο Ταμείο, κατά περίπτωση. Αν η ένσταση γίνει δεκτή, το παράβολο επιστρέφεται στον ενιστάμενο.»

Άρθρο 23

Είσπραξη και απόδοση προστίμων - Προσθήκη άρθρου 34Δ στον ν. 2147/1952

Στον ν. 2147/1952 (Α' 155) προστίθεται άρθρο 34Δ ως εξής:

«Άρθρο 34Δ

Είσπραξη και απόδοση προστίμων

1. Η παρακολούθηση της διαδικασίας υλοποίησης των αποφάσεων επιβολής προστίμων και της πορείας αποπληρωμής και είσπραξής τους διενεργείται από την οικονομική υπηρεσία της αρχής έκδοσης της σχετικής απόφασης.

2. Η αποπληρωμή του προστίμου εντός εξήντα (60) ημερών από την επίδοση της απόφασης επιβολής προστίμου, συνεπάγεται έκπτωση τριάντα τοις εκατό (30%).

3. Τα πρόστιμα που επιβάλλονται κατά το άρθρο 34Β, αποτελούν έσοδα του Κεντρικού Ταμείου Γεωργίας και Κτηνοτροφίας, όταν οι μη συμμορφώσεις διαπιστώνονται από τους αρμόδιους υπαλλήλους φυτογειονομικών υπηρεσιών των Περιφερειακών Ενοτήτων και των αρμοδίων υπηρεσιών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Τα πρόστιμα που διαπιστώνονται από τους αρμόδιους υπαλλήλους δασικών φυτογειονομικών υπηρεσιών αποτελούν πράσινο πόρο και αποδίδονται στο Πράσινο Ταμείο με την ένδειξη «Ειδικός Φορέας Δασών».

4. Τα διοικητικά πρόστιμα που επιβάλλονται, εισπράττονται σύμφωνα με τον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ν. 4978/2022, Α' 190), με τη σύνταξη χρηματικού καταλόγου από τη βεβαιούσα αρχή και με αναφορά της αρχής, υπέρ της οποίας κατατίθενται και αποδίδονται. Για την είσπραξη των προστίμων υπέρ του Ταμείου Γεωργίας και Κτηνοτροφίας μέσω των Δημόσιων Οικονομικών Υπηρεσιών εκδίδεται απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών σύμφωνα με τον ν. 4270/2014 (Α' 143).

5.α) Για μη συμμόρφωση που διώκεται και ποινικά, οι διοικητικές κυρώσεις του άρθρου 34Α επιβάλλονται ανεξάρτητα από την άσκηση ποινικής δίωξης,

β) εφόσον το αρμόδιο ποινικό δικαστήριο εκδώσει αμετάκλητη αθωωτική απόφαση για την ίδια πράξη μη συμμόρφωσης, η απόφαση επιβολής διοικητικού προστίμου ανακαλείται αν ο ενδιαφερόμενος προσκομίσει στην αρχή που την εξέδωσε επίσημο αντίγραφο της απόφασης και των πρακτικών αυτής, από τα οποία αποδεικνύεται ότι δεν έλαβαν χώρα τα πραγματικά περιστατικά επί των οποίων στηρίχθηκε η απόφαση επιβολής της διοικητικής κύρωσης.»

Άρθρο 24

Ποινικές κυρώσεις - Αντικατάσταση άρθρου 35 ν. 2147/1952

Το άρθρο 35 του ν. 2147/1952 (Α' 155), περί ποινικών κυρώσεων, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 35

Ποινικές κυρώσεις

Οι παραβάτες των υποχρεώσεων για την προστασία της φυτογείας που ορίζονται στο άρθρο 34Α, τιμωρούνται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) μηνών και χρηματική ποινή. Η επαναλαμβανόμενη τέλεση θεωρείται επιβαρυντική περίπτωση.»

γασία της περ. α' της υποπαρ. 2 της παρ. Α' του άρθρου 20 του ν. 4354/2015 (Α' 176), ορίζονται ανά εξάμηνο μέχρι τριακόσιες (300) ώρες ανά υπάλληλο.

Ειδικότερα, για τους απασχολούμενους τακτικούς και έκτακτους υπαλλήλους του Περιφερειακού Υποκαταστήματος ΕΛ.Γ.Α. Λάρισας ορίζονται ανά εξάμηνο μέχρι τριακόσιες (300) ώρες ανά υπάλληλο.

β) Αν ο υπάλληλος εργαστεί την επόμενη εργάσιμη ημέρα από την τελευταία ημέρα του πενθημέρου εργασίας, μπορεί να επιλέξει ωριαία αποζημίωση για εργασία πέραν του πενθημέρου ίση με αυτήν που καταβάλλεται για υπερωριακή εργασία απογευματινών ωρών και μέχρι τις 22.00', προσαυξημένη κατά είκοσι πέντε τοις εκατό (25%), αντί της υποχρεωτικής χορήγησης άλλης ημέρας απουσίας με αποδοχές μέσα σε διάστημα δεκαπέντε (15) εργάσιμων ημερών, κατά παρέκκλιση της παρ. 2 του άρθρου 21 της υπ' αρ. 287819/10.8.2005 (Β' 1163) κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Η παρούσα ισχύει αποκλειστικά μέχρι την ολοκλήρωση της διαχείρισης των ζημιών και σε καμία περίπτωση πέραν της 31ης Δεκεμβρίου 2024.

Άρθρο 32

Ρυθμίσεις θεμάτων του Οργανισμού Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων αναφορικά με αποζημιώσεις ζημιών έτους 2023

Ειδικά για τις ζημιές που προκλήθηκαν σε αγροτικές καλλιέργειες το έτος 2023, οι αποζημιώσεις που καταβάλλονται από τον Οργανισμό Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΕΛ.Γ.Α.), σύμφωνα με τον ν. 3877/2010 (Α' 160) και τους Κανονισμούς Ασφάλισης Φυτικής Παραγωγής και Ασφάλισης Ζωικού Κεφαλαίου, δύναται να ανέρχονται στο εκατό τοις εκατό (100%) της προϋπολογιζόμενης αξίας και να καταβάλλονται από τα έσοδα του ΕΛ.Γ.Α. από την είσπραξη της ειδικής ασφαλιστικής εισφοράς έτους 2024, κατά παρέκκλιση των παρ. 5 και 6 του άρθρου 6 του ν. 3877/2010.

Άρθρο 33

Αφορολόγητο, ακατάσχετο και ανεκχώρητο ενισχύσεων που χορηγούνται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων - Προσθήκη περ. ε) στην παρ. 1 του άρθρου 47 του ν. 5035/2023

Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 47 του ν. 5035/2023 (Α' 76), περί αφορολόγητου, ακατάσχετου και ανεκχώρητου των ενισχύσεων από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, προστίθεται περ. ε), ως εξής:

«ε) Οι ενισχύσεις που χορηγούνται βάσει του Κανονισμού (ΕΕ) 717/2014 της Επιτροπής της 27ης Ιουλίου 2014 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας στους τομείς της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας (L 190), στους αλιείς που επλήγησαν από την κακοκαιρία «Daniel» που εκδηλώθηκε από την 4η Σεπτεμβρίου 2023 έως και την 8η Σεπτεμβρίου 2023.»

Άρθρο 34

Εξουσιοδοτική διάταξη για την ειδική εισφορά στο γάλα - Τροποποίηση παρ. 4 άρθρου 13 ν. 3698/2008

Στην παρ. 4 του άρθρου 13 του ν. 3698/2008 (Α' 198), περί καταβολής ειδικής εισφοράς στο γάλα, προστίθεται οι λέξεις «η χρονική διάρκεια», και η παρ. 4 διαμορφώνεται ως εξής:

«4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθορίζεται η χρονική διάρκεια, η διαδικασία και ο τρόπος καταβολής, είσπραξης και απόδοσης στον «ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ» της ανωτέρω εισφοράς, καθώς και κάθε σχετικό θέμα.»

Άρθρο 35

Υγειονομική ταφή ζώων

1. Για την άμεση αντιμετώπιση των φυσικών καταστροφών, των έκτακτων αναγκών αποτροπής εισόδου στη χώρα, τον έλεγχο και την καταπολέμηση των λοιμωδών νοσημάτων των ζώων, οι Δήμοι ορίζουν και λειτουργούν χώρους υγειονομικής ταφής εντός της χωρικής τους αρμοδιότητας. Η αρμοδιότητα αυτή μπορεί να ασκείται και από Συνδέσμους Δήμων και διαδημοτικές συνεργασίες.

2. Οι αρμοδιότητες, οι απαιτούμενες υποδομές, οι προδιαγραφές, οι διαδικασίες, η χρηματοδότηση και κάθε σχετικό θέμα για τον ορισμό και τη λειτουργία των χώρων αυτών, καθορίζονται με προεδρικό διάταγμα μετά από πρόταση των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Εσωτερικών, Υγείας, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Προστασίας του Πολίτη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Άρθρο 36

Προϋποθέσεις για την εγκατάσταση μονάδων Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας σε Γεωργική Γη Υψηλής Παραγωγικότητας - Τροποποίηση περ. α) παρ. 6 άρθρου 56 ν. 2637/1998

Στην περ. α) της παρ. 6 του άρθρου 56 του ν. 2637/1998 (Α' 200), περί εγκατάστασης φωτοβολταϊκών σταθμών σε αγροτική γη υψηλής παραγωγικότητας, προστίθενται εδάφια δεύτερο, τρίτο και τέταρτο, στο ενδέκατο εδάφιο διορθώνεται η αναφορά στα Τοπικά Πολεοδομικά Σχέδια και η περ. α) διαμορφώνεται ως εξής:

«α) Σε αγροτεμάχια που χαρακτηρίζονται από τη Διεύθυνση Αγροτικής Ανάπτυξης της οικείας περιφερειακής ενότητας ως αγροτική γη υψηλής παραγωγικότητας, απαγορεύεται η άσκηση οποιασδήποτε άλλης δραστηριότητας, εκτός από την αγροτική εκμετάλλευση - αγροτική δραστηριότητα, κατά την έννοια του ν. 3874/2010 (Α' 151), και την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από σταθμούς Α.Π.Ε.. Για την αποδοχή απήσεων για χορήγηση Οριστικής Προσφοράς Σύνδεσης που υποβάλλονται στον αρμόδιο Διαχειριστή μετά από την έναρξη ισχύος της κοινής απόφασης του τετάρτου εδαφίου, προς

3. Η αποζημίωση του παρόντος συμφηρίζεται με οποιοδήποτε άλλο ελεγκτικό επίδομα, ελεγκτική αποζημίωση ή άλλη παροχή, σχετική με την άσκηση των ελεγκτικών τους αρμοδιοτήτων, εξαιρουμένου του επιδόματος θέσης ευθύνης.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, μπορεί να αναπροσαρμόζεται το ποσό της ελεγκτικής αποζημίωσης της παρ. 1 ως προς το ανώτατο μηνιαίο όριο αυτής, καθώς και η προσαύξηση της παρ. 2.

Άρθρο 41
Εκκαθάριση δαπανών για ελέγχους των Περιφερειών

Δαπάνες για ελέγχους των Περιφερειών, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 3460/2006 (Α' 105), οι οποίες προέκυψαν κατά τα οικονομικά έτη 2020 και 2021, εκκαθαρίζονται σε βάρος των πιστώσεων του προϋπολογισμού των οικείων Περιφερειών έτους 2024, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης και των διατάξεων περί παραγραφής, μέχρι του ποσού των πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ για το σύνολο των προαναφερομένων οικονομικών ετών.

Άρθρο 42
Μεταβίβαση στον Δήμο Νεάπολης - Συκεών ακινήτων για την ανέγερση σχολικής μονάδας

1. Για την ανέγερση της σχολικής μονάδας του 1ου Επαγγελματικού Λυκείου Συκεών μεταβιβάζεται άνευ ανταλλάγματος στον Δήμο Νεάπολης - Συκεών της Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, η κυριότητα: α) των δημόσιων ακινήτων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με αριθμούς τεμαχίων διανομής αα) 2380ζ με στοιχεία «18, 19, 20, 21, 22, 23, 13, 14, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 18» εμβαδού 3.204,38 τ.μ., αβ) 2389β με στοιχεία «43, 44, 51, 50, 52, 53, 43», εμβαδού 81.06 τ.μ. και αγ) 2390δ με στοιχεία «46, 47, 48, 49, 50, 51, 46», εμβαδού 184,94 τ.μ., και β) των ακινήτων της «ΚΤΙΡΙΑΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ Α.Ε.», με στοιχεία: βα) «1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 1» εμβαδού 1.070,07 τ.μ., βα) «10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 10» εμβαδού 3.151,37 τ.μ. και βγ) «32, 33, 34, 35, 49, 32» εμβαδού 1.173,38 τ.μ., όπως εμφανίζονται στο Τοπογραφικό Διάγραμμα 2/2023 σε κλίμακα 1:500 του Δήμου Νεάπολης Συκεών, το οποίο προσαρτάται ως Παράρτημα στον παρόντα, εντός του Οικοδομικού Τετραγώνου Γ359 του Δήμου Νεάπολης - Συκεών. Το παρόν αποτελεί τίτλο μεταγραφής στο Υποθηκοφυλακείο και εγγραφής στο Κτηματολογικό Γραφείο, κατά παρέκκλιση κάθε διάταξης, χωρίς την καταβολή οιοδήποτε φόρου ή τέλους.

2. Με μέριμνα του Δήμου Νεάπολης - Συκεών, εντός ενός (1) μηνός από την έναρξη ισχύος του παρόντος, προσκομίζεται ο παρών νόμος. Η μεταγραφή/καταχώρηση της μεταβίβασης του παρόντος γίνεται με αίτηση του ειδικά εξουσιοδοτημένου από το Δημοτικό Συμβούλιο Δημάρχου ή δικηγόρου, η οποία δεν υπόκειται σε κανένα τέλος.

3. Αν εντός πέντε (5) ετών από την κτήση της κυριότητας των εν λόγω ακινήτων, δεν εκπληρωθεί ο σκοπός της μεταβίβασης, με αιτιολογημένη απόφαση: α) του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, και β) του Διοικητικού Συμβουλίου της «ΚΤΙΡΙΑΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ Α.Ε.», οι οποίες αποτελούν τίτλο μεταγραφής στο Υποθηκοφυλακείο και εγγραφής στο Κτηματολογικό Γραφείο, ανακαλείται η μεταβίβαση της κυριότητας των ανωτέρω ακινήτων, χωρίς την καταβολή οιοδήποτε φόρου ή τέλους.

Άρθρο 43
Απόδοση ενισχύσεων σε κληρονόμους - Προσθήκη άρθρου 47Α στον ν. 5035/2023

Στον ν. 5035/2023 (Α' 76) προστίθεται άρθρο 47Α, ως εξής:

«**Άρθρο 47Α**
Απόδοση ενισχύσεων σε κληρονόμους

1. Οι ενισχύσεις οι οποίες χορηγούνται:

- α) στο πλαίσιο εφαρμογής των Κανονισμών: αα) (ΕΕ) 1407/2013 της Επιτροπής, της 18ης Δεκεμβρίου 2013, «σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας» (L 352), αβ) (ΕΕ) 1408/2013 της Επιτροπής, της 18ης Δεκεμβρίου 2013, «σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας («de minimis») στον γεωργικό τομέα» (L 352), και αγ) (ΕΕ) 717/2014 της Επιτροπής, της 27ης Ιουλίου 2014, «σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας στους τομείς της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας» (L 190), ως ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (de minimis),
- β) βάσει των ανακοινώσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής 2022/C 426/01 και C(2022) 1890 final, περί μέτρων κρατικής ενίσχυσης για τη στήριξη της οικονομίας λόγω της κατάστασης στην Ουκρανία,
- γ) κατ'εφαρμογή των επιχορηγήσεων των άρθρων 11 και 12 του ν. 4797/2021 (Α' 66),

δ) στο πλαίσιο του προγράμματος ενισχύσεων νέων γεωργών βάσει των Κανονισμών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Κοινή Αγροτική Πολιτική 2021 - 2023 και 2023 - 2027 και οφείλονται σε αποβιώσαντα δικαιούχο, καταβάλλονται στους νόμιμους κληρονόμους αυτού, οι οποίοι κατά τον χρόνο της κληρονομικής διαδοχής έχουν την ιδιότητα του επαγγελματία αγρότη. Η καταβολή αντιστοιχεί στο κληρονομικό μερίδιο της κληρονομιαίας περιουσίας για την οποία χορηγείται η ενίσχυση.

2. Τα οφειλόμενα ποσά της παρ. 1 καταβάλλονται κατόπιν αίτησης, η οποία συνοδεύεται:

α) με τα τυχόν απαιτούμενα δικαιολογητικά σύμφωνα με τις διατάξεις της κατά περίπτωση εφαρμοζόμενης υπουργικής απόφασης, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν ο θανών ήταν ή όχι δικαιούχος ενίσχυσης,

β) με τα νομιμοποιητικά έγγραφα που απαιτούνται για τις περιπτώσεις κληρονομικής διαδοχής, προκειμένου

Άρθρο 52
Εκπροσώπηση των αγροτικών τμημάτων
Επιμελητηρίων στο Διοικητικό Συμβούλιο -
Τροποποίηση παρ. 3 άρθρου 69 ν. 4497/2017

Στην παρ. 3 του άρθρου 69 του ν. 4497/2017 (Α' 171), περί αριθμού αντιπροσώπων του Διοικητικού Συμβουλίου των Επιμελητηρίων, προστίθεται νέο δεύτερο εδάφιο, και η παρ. 3 διαμορφώνεται ως εξής:

«3. Ο αριθμός των αντιπροσώπων του κάθε τμήματος στο Διοικητικό Συμβούλιο καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, μετά από γνώμη του Διοικητικού Συμβουλίου, με βάση τα εξής κριτήρια:

α) τον αριθμό των μελών του κάθε τμήματος, β) τη συνεισφορά αυτών στην τοπική οικονομία και γ) τις θέσεις εργασίας που καλύπτονται από τη δραστηριότητά τους. Ο αριθμός των αντιπροσώπων των αγροτικών τμημάτων στο Διοικητικό Συμβούλιο, εφόσον έχουν ιδρυθεί αγροτικά τμήματα σύμφωνα με το άρθρο 67, είναι: α) ένας (1) για Επιμελητήρια των περ. α) και β) της παρ. 2, και β) δύο (2) για τα υπόλοιπα επιμελητήρια.»

Άρθρο 53
Σύσταση Ηλεκτρονικού Μητρώου Αγροτών -
Εξουσιοδοτική διάταξη

1. Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων δύναται να ανατίθεται στα Επιμελητήρια, μετά από σύμφωνη γνώμη αυτών, η σύσταση, λειτουργία και διαχείριση Ηλεκτρονικού Μητρώου Αγροτών, προς τον σκοπό υποστήριξης της χάραξης της αγροτικής πολιτικής της χώρας. Το μητρώο υλοποιείται σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και τους συναρμόδιους φορείς. Το μητρώο αγροτών διασυνδέεται με το αντίστοιχο μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων, το οποίο τηρείται στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Η διαχειριστική δαπάνη, που προκύπτει από τη σύσταση του Μητρώου, βαρύνει το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

2. Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ορίζονται:

- α) το αντικείμενο του Μητρώου,
- β) οι όροι και οι προϋποθέσεις για την ανάπτυξη και τη λειτουργία του,
- γ) οι προϋποθέσεις εγγραφής στο Μητρώο φυσικών και νομικών προσώπων και,
- δ) η αρμόδια υπηρεσία του οικείου επιμελητηρίου για την ανάπτυξη και τη λειτουργία του Μητρώου.»

ΜΕΡΟΣ ΣΤ'
ΑΛΛΕΣ ΕΠΕΙΓΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 54
Απαλλαγή από τον Ενιαίο Φόρο Ιδιοκτησίας
Ακινήτων 2024 των ακινήτων πληγέντων από
φυσικές καταστροφές - Αντικατάσταση παρ. 6,
τροποποίηση παρ. 7 και κατάργηση παρ. 7Η
άρθρου 3 ν. 4223/2013

1. Η παρ. 6 του άρθρου 3 του ν. 4223/2013 (Α' 287), περί απαλλαγών από τον Ενιαίο Φόρο Ιδιοκτησίας Ακινήτων (Ε.Ν.Φ.Ι.Α.), αντικαθίσταται, στην παρ. 7 του ίδιου άρθρου

προβλέπεται απαλλαγή και για το έτος 2024, και οι παρ. 6 και 7 διαμορφώνονται ως εξής:

«6. Σε περιοχές, οι οποίες από την 1η Ιουλίου 2023 και εφεξής, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας έχουν κηρυχθεί σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας λόγω σεισμού, πυρκαγιάς ή πλημμύρας, απαλλάσσονται από τον Ε.Ν.Φ.Ι.Α. του έτους εντός του οποίου επήλθε η καταστροφή και των δύο (2) επόμενων ετών, ως εξής:

α) Τα κτίρια, μετά του αναλογούντος οικοπέδου, που έχουν αποδεδειγμένα καταστεί επικινδύνως ετοιμόρροπα ή έχουν ολοσχερώς καταστραφεί ή υποστεί ζημιές, οι οποίες τα καθιστούν προσωρινά ακατάλληλα για χρήση, εφόσον οι ιδιοκτήτες τους είναι κάτοχοι Πρωτοκόλλου Αυτοψίας Επικινδύνως Ετοιμόρροπου Κτιρίου ή Δελτίου Επανελέγχου ή Έκθεσης Αυτοψίας, της Γενικής Γραμματείας Αποκατάστασης Φυσικών Καταστροφών και Κρατικής Αρωγής του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, σύμφωνα με τα οποία το κτίριο έχει χαρακτηριστεί επικίνδυνο ή προσωρινά ακατάλληλο για χρήση και εφόσον αυτά εκδίδονται έως και ένα (1) έτος μετά τη συντέλεση της φυσικής καταστροφής, αν κατά τον κρίσιμο χρόνο η κυριότητα ή τα λοιπά εμπράγματα δικαιώματα στο ακίνητο ανήκουν στον υπόχρεο σε φόρο για τα έτη αυτά.

β) Τα αγροτεμάχια και τα κτίσματα επί αυτών που ευρίσκονται σε περιοχές που επλήγησαν, εφόσον οι ιδιοκτήτες είναι κάτοχοι βεβαίωσης καταστροφής από τα κατά τόπους αρμόδια Τμήματα Αγροτικής Ανάπτυξης και Ελέγχων (Τ.Α.Ε.Ε.) των Αποκεντρωμένων Υπηρεσιών της Γενικής Διεύθυνσης Αποκεντρωμένων Δομών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, που εκδίδεται έως και έξι (6) μήνες μετά τη συντέλεση της φυσικής καταστροφής, αν κατά τον κρίσιμο χρόνο η κυριότητα ή τα λοιπά εμπράγματα δικαιώματα στο ακίνητο ανήκουν στον υπόχρεο σε φόρο για τα έτη αυτά. Τα Τ.Α.Ε.Ε. εκδίδουν την ως άνω βεβαίωση, αφού λάβουν τα οικεία στοιχεία των αγροτεμαχίων που έχουν εκτιμηθεί ως κατεστραμμένα από τον Οργανισμό Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων.

Η απόφαση του Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας της παρ. 1 κοινοποιείται στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.).

Για τη χορήγηση της απαλλαγής υποβάλλεται αίτηση για το έτος εντός του οποίου επήλθε η καταστροφή στη Φορολογική Διοίκηση από τον δικαιούχο, η οποία ισχύει και για τα δύο (2) επόμενα έτη. Η αίτηση δύναται να υποβάλλεται και μέσω της ψηφιακής πλατφόρμας «αρογι.gov.gr». Εφόσον, μετά τη χορήγηση της απαλλαγής, διαπιστωθεί ότι δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις χορήγησής της, ο φόρος βεβαιώνεται και καταβάλλεται εφάπαξ μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του επόμενου από την πράξη βεβαίωσης μήνα, εντόκως, σύμφωνα με το άρθρο 54B του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4987/2022, Α' 206).

7. Ειδικά για τα έτη 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023 και 2024 απαλλάσσονται τα ακίνητα που ευρίσκονται σε περιοχές της Περιφέρειας Αττικής και της Περιφερειακής Ενότητας Κορινθίας, τις οποίες επλήξαν οι πυρκαγιές της 23ης και 24ης Ιουλίου 2018, εφόσον οι ιδιοκτήτες τους

είναι κάτοχοι Δελτίου Επανελέγχου ή Έκθεσης Αυτοψίας ή Πρωτοκόλλου Αυτοψίας Επικινδύνως Ετοιμόρροπου Κτηρίου του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, που έχουν εκδοθεί έως και τις 31.12.2020 και κατά τον κρίσιμο χρόνο η κυριότητα ή τα λοιπά εμπράγματα δικαιώματα στο ακίνητο ανήκαν στον υπόχρεο σε φόρο για τα έτη αυτά. Για τα έτη 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023 και 2024 απαλλάσσονται από τον ΕΝ.Φ.Ι.Α. τα δικαιώματα επί του συνόλου της ακίνητης περιουσίας των θανόντων εξαιτίας των πυρκαγιών του προηγούμενου εδαφίου.»

2. Αιτήσεις απαλλαγής από τον Ενιαίο Φόρο Ιδιοκτησίας Ακινήτων (Ε.Ν.Φ.Ι.Α.) που υποβλήθηκαν στην ψηφιακή πλατφόρμα «agodi.gov.gr» πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος, θεωρούνται ως νομίμως υποβληθείσες.

3. Η παρ. 7Η του άρθρου 3 του ν. 4223/2013, περί απαλλαγών από τον Ε.Ν.Φ.Ι.Α., καταργείται από την έναρξη ισχύος της, την 28η Ιουλίου 2023.

Άρθρο 55
Καταβολή του Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 8 ν. 4223/2013

1. Στην παρ. 1 του άρθρου 8 του ν. 4223/2013 (Α' 287), περί καταβολής του Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας (Ε.Ν.Φ.Ι.Α.), αυξάνεται ο αριθμός των μηνιαίων δόσεων του πρώτου εδαφίου, προστίθεται νέο δεύτερο εδάφιο, και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Ο Ε.Ν.Φ.Ι.Α. καταβάλλεται σε έως δώδεκα (12) ισόποσες μηνιαίες δόσεις, καθεμιά από τις οποίες δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δέκα (10) ευρώ, και από τις οποίες η πρώτη δόση καταβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του μήνα έκδοσης της πράξης προσδιορισμού φόρου, εφόσον η πράξη προσδιορισμού φόρου εκδοθεί μέχρι τις 15 του μήνα αυτού, άλλως μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του επόμενου μήνα από την έκδοση της πράξης προσδιορισμού φόρου, οι δε επόμενες δόσεις μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα κάθε επόμενου μήνα και η τελευταία δόση καταβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του Φεβρουαρίου του επόμενου έτους.

Ειδικά για τον Ε.Ν.Φ.Ι.Α. του έτους 2024, ο φόρος καταβάλλεται σε έντεκα (11) ισόποσες μηνιαίες δόσεις, εκ των οποίων η πρώτη καταβάλλεται μέχρι και την 30ή Απριλίου 2024.

Ειδικά για τον Ε.Ν.Φ.Ι.Α. έτους 2022, εφόσον η πράξη διοικητικού προσδιορισμού του φόρου εκδοθεί μέχρι και την 20ή Μαΐου 2022, η πρώτη δόση καταβάλλεται μέχρι και την 31η Μαΐου 2022.

Ειδικά για το έτος 2014, η τελευταία δόση καταβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του Φεβρουαρίου του έτους 2015. Εφόσον η πράξη προσδιορισμού του φόρου έχει εκδοθεί μέχρι και την 31η Ιουλίου 2014, η πρώτη δόση καταβάλλεται μέχρι και την 30ή Σεπτεμβρίου 2014.

Ποσά φόρου μέχρι ένα (1) ευρώ δεν βεβαιώνονται και δεν είναι απαιτητά.

Ειδικά για το έτος 2015, εφόσον η πράξη προσδιορισμού του φόρου έχει εκδοθεί μέχρι και την 26η του μηνός Οκτωβρίου 2015, η πρώτη δόση καταβάλλεται μέχρι και την 30ή του μηνός Οκτωβρίου 2015. Η τελευταία δόση καταβάλλεται μέχρι και την τελευταία εργάσιμη ημέρα του μηνός Φεβρουαρίου του έτους 2016.

Ειδικά για το έτος 2016 η πρώτη δόση καταβάλλεται μέχρι και την 30ή Σεπτεμβρίου 2016 και η τελευταία μέχρι και την 31η Ιανουαρίου 2017.

Ειδικά για το έτος 2017 η πρώτη δόση καταβάλλεται μέχρι και την 29η Σεπτεμβρίου 2017 και η τελευταία μέχρι και την 31η Ιανουαρίου 2018.

Ειδικά για το έτος 2018, εφόσον η πράξη προσδιορισμού του φόρου εκδοθεί εντός του Σεπτεμβρίου 2018, η πρώτη δόση καταβάλλεται μέχρι και την 30ή Σεπτεμβρίου 2018.

Ειδικά για το έτος 2019, εφόσον η πράξη προσδιορισμού του φόρου εκδοθεί μέχρι τη 16η Σεπτεμβρίου 2019, η πρώτη δόση καταβάλλεται μέχρι και την 30ή Σεπτεμβρίου 2019.

Ειδικά για το έτος 2020, ο Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων (Ε.Ν.Φ.Ι.Α.) καταβάλλεται σε έξι (6) ισόποσες μηνιαίες δόσεις. Η πρώτη και η δεύτερη δόση δύνανται να καταβληθούν μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του μηνός Οκτωβρίου 2020 και καθεμιά από τις επόμενες, μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα των τεσσάρων (4) επόμενων μηνών.

Ειδικά για το έτος 2021, ο Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων (Ε.Ν.Φ.Ι.Α.) καταβάλλεται σε έξι (6) ισόποσες μηνιαίες δόσεις. Η πρώτη και η δεύτερη δόση δύνανται να καταβληθούν μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του μηνός Οκτωβρίου 2021 και καθεμιά από τις επόμενες, μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα των τεσσάρων (4) επόμενων μηνών.»

2. Η παρ. 1 ισχύει από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

Άρθρο 56
Χρόνος υποβολής της δήλωσης στοιχείων ακινήτων - Τροποποίηση περ. α' παρ. 3 άρθρου 23 ν. 3427/2005

Στην περ. α' της παρ. 3 του άρθρου 23 του ν. 3427/2005 (Α' 312), περί υποβολής δήλωσης στοιχείων ακινήτων, α) το πρώτο εδάφιο τροποποιείται ως προς την καταληκτική ημερομηνία υποβολής της δήλωσης στοιχείων ακινήτων, β) προστίθεται τρίτο εδάφιο, και η περ. α' διαμορφώνεται ως εξής:

«α. Για τη σύσταση, απόκτηση και κάθε άλλη μεταβολή στα δικαιώματα της παρ. 1, ο υπόχρεος σε υποβολή δήλωσης στοιχείων ακινήτων υποβάλλει αυτήν μέχρι και την 31η Ιανουαρίου του επόμενου έτους από την ημέρα της σύστασης, απόκτησης και κάθε άλλης μεταβολής στα παραπάνω δικαιώματα, πλην της κληρονομικής διαδοχής, για την οποία ο φορολογούμενος υποχρεούται σε υποβολή δήλωσης στοιχείων ακινήτων μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του επόμενου μήνα της λήξης της προθεσμίας αποποίησης της κληρονομίας. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών δύνανται να παρατείνεται η προθεσμία του προηγούμενου εδαφίου.

Ειδικά για το έτος 2024, η δήλωση του πρώτου εδαφίου υποβάλλεται μέχρι και την 8η Μαρτίου 2024.»

Άρθρο 57
Χορήγηση οικονομικής ενίσχυσης για τη στήριξη του τουρισμού της νήσου Ρόδου - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 99 ν. 5079/2023

Η παρ. 1 του άρθρου 99 του ν. 5079/2023 (Α' 215), περί χορήγησης οικονομικής ενίσχυσης για τη στήριξη του τουρισμού της νήσου Ρόδου, αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Παρέχεται οικονομική διευκόλυνση για το έτος 2024 στους δικαιούχους της παρ. 2 για τη διαμονή σε ξενοδοχεία της νήσου Ρόδου, κατά τα χρονικά διαστήματα της παρ. 3. Η διευκόλυνση του πρώτου εδαφίου καλύπτεται από τον τακτικό προϋπολογισμό του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, ο οποίος για τον σκοπό αυτό ενισχύεται από το αποθεματικό του άρθρου 59 του ν. 4270/2014 (Α' 143).»

ΜΕΡΟΣ Ζ'
ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ

Άρθρο 58
Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται ειδικότερα.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

I. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΓΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

1. Αποδέκτες Πίνακα Γ´
2. Διεύθυνση Στρατηγικής Τεχνολογιών Πληροφορικής (με την παράκληση να αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Α.Α.Δ.Ε.)
3. Διεύθυνση Επικοινωνίας
4. Ηλεκτρονική Βιβλιοθήκη ΑΑΔΕ

II. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΓΙΑ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Αποδέκτες Πίνακα Α´ (περ. 1, 4)
2. Αποδέκτες Πίνακα Β´ (περ. 3)

III. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

1. Γραφείο Διοικητή Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων
2. Γραφείο Προϊσταμένου Γενικής Διεύθυνσης Φορολογίας
3. Διεύθυνση Νομικής Υποστήριξης της ΑΑΔΕ
4. Διεύθυνση Εφαρμογής Φορολογίας Κεφαλαίου και Περιουσιολογίου
5. Διεύθυνση Εφαρμογής Άμεσης Φορολογίας
6. Διεύθυνση Διαδικασιών Εισπράξεων και Επιστροφών